

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Kommunehuset, 4440 Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 03
fmavgso@statsforvalteren.no
www.svr.no

Dag Frafjord
Forusvågen 23
4031 STAVANGER

Saksbehandler Guro Sødergren

Vår ref. 2022/4439-0

Deres ref.

Dato 30.06.2022

Søknad om ettergodkjenning, pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt angående ulovlig byggetiltak ved hytte i Grytdalen gnr/bnr 2/64. Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde

Viser til behandling av din søknad i styremøte for SVR datert den 20.06.2022.

Vedlagt ligger utdrag fra godkjent møteprotokoll samt forvalters innstilling og saksfremlegg.

Vedtaket kan påklagast til Miljødirektoratet. Klaga skal sendast til verneområdestyret for vidare handsaming. Klagefristen er 3 veker frå mottak av vedtaket. Alle partar med klagerett har rett til innsyn i saksdokumenta. Skrifteleg klage skal sendast til Verneområdestyret for SVR Pb. 504 Stoa, 4804 ARENDAL. Oppgi kva for eit vedtak det vert klaga på, dei endringane klagar ynskjer og grunngjeving for klaga. Dersom det vert klaga så seint at det kan vere tvil om det er klaga i rett tid, må det opplysast når brevet kom fram.

Med hilsen

Guro Sødergren
Verneområdeforvalter SVR

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I AGDER
SIRDAL KOMMUNE

Postboks 504
Tonstadveien 28

4804 ARENDAL
4440 TONSTAD

ST 25/22 Søknad om ettergodkjenning, pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt angående ulovlig byggetiltak ved hytte i Grytdalen gnr/bnr 2/64. Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde

Saksprotokoll i verneområdestyret for SVR – 20-06.2022

Behandling

Forvalters innstilling enstemmig vedtatt.

Forvalters innstilling

Med hjemmel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane kap. IV pkt. 1.1 avslår verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Fráfjordheiane landskapsvernområde søknad om ettergodkjenning av oppsatt badestamp til fritidshytte i Grytdalen i Sirdal kommune.

Verneområdestyret ønsker ikke å åpne opp for badestamper eller andre mindre byggetiltak enn det som allerede er fastsatt i retningslinjene for Grytdalen hytteområde. Jf. retningslinjene er det allerede et stort handlingsrom for byggetiltak sammenlignet med andre private hytter i verneområdet. Mange små tiltak i hyttefeltet vil utgjøre en trussel for landskapets art og karakter.

Med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 69 pålegger verneområdestyre for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Fráfjordheiane landskapsvernområde Reidun Rovde og Dag Fráfjord retting av tiltak som er gjennomført uten tillatelse og som er i strid med verneforskriften. Pålegg om retting omfatter fjerning av badestamp ved hytte gnr/bnr 2/64 i Grytdalen i Sirdal kommune.

Badestampen skal rives og transporteres ut av verneområdet. Bygningsavfall skal leveres på godkjent mottak. Ved bruk av motorisert transport for fjerning må det søkes spesielt om dette.

Verneområdestyret ønsker ikke å åpne opp for badestamper eller andre mindre byggetiltak enn det som allerede er fastsatt i retningslinjene for Grytdalen hytteområde. Jf. retningslinjene er det allerede et stort handlingsrom for byggetiltak sammenlignet med andre private hytter i verneområdet. Mange små tiltak i hyttefeltet vil utgjøre en trussel for landskapets art og karakter.

Det blir også lagt vekt på at en aksept av denne type tiltak vil kunne medføre uheldig presedens for lignende saker.

Det er viktig for vernemyndighetene å skape respekt for regelverket i verneområder og synliggjøre at man ikke skal ha fordeler av å ta seg ulovlig til rette.

Frist for gjennomføring settes til 30 november 2022. Forvaltningsmyndigheten skal varsles når badestampen er fjernet. Når det ved etterkontroll konkluderes med at pålegget er fulgt opp anses saken som avsluttet.

Varsel om bruk av tvangsmulkt og mulig tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting, jfr. naturmangfoldloven § 73. Det gjøres også oppmerksom på at dersom vedtak om retting som ikke etterkommes av den ansvarlige, så kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen, jfr. naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den ansvarlige.

Verneområdestyre varsler herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom badestampen ikke blir fjernet innen den fristen som er fastsatt ovenfor. Størrelsen på tvangsmulkten blir satt til 1000,- pr dag fra og med 30 november 2022.

Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegg ikke følges.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane kap. IV pkt. 1.1 avslår verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Fráfjordheiane landskapsvernområde søknad om ettergodkjenning av oppsatt badestamp til fritidshytte i Grytdalen i Sirdal kommune.

Verneområdestyret ønsker ikke å åpne opp for badestamper eller andre mindre byggetiltak enn det som allerede er fastsatt i retningslinjene for Grytdalen hytteområde. Jf. retningslinjene er det allerede et stort handlingsrom for byggetiltak sammenlignet med andre private hytter i verneområdet. Mange små tiltak i hyttefeltet vil utgjøre en trussel for landskapets art og karakter.

Med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 69 pålegger verneområdestyre for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Fráfjordheiane landskapsvernområde Reidun Rovde og Dag Fráfjord retting av tiltak som er gjennomført uten tillatelse og som er i strid med verneforskriften. Pålegg om retting omfatter fjerning av badestamp ved hytte gnr/bnr 2/64 i Grytdalen i Sirdal kommune.

Badestampen skal rives og transporteres ut av verneområdet. Bygningsavfall skal leveres på godkjent mottak. Ved bruk av motorisert transport for fjerning må det søkes spesielt om dette.

Verneområdestyret ønsker ikke å åpne opp for badestamper eller andre mindre byggetiltak enn det som allerede er fastsatt i retningslinjene for Grytdalen hytteområde. Jf. retningslinjene er det allerede et stort handlingsrom for byggetiltak sammenlignet med andre private hytter i verneområdet. Mange små tiltak i hyttefeltet vil utgjøre en trussel for landskapets art og karakter.

Det blir også lagt vekt på at en aksept av denne type tiltak vil kunne medføre uheldig presedens for lignende saker.

Det er viktig for vernemyndighetene å skape respekt for regelverket i verneområder og synliggjøre at man ikke skal ha fordeler av å ta seg ulovlig til rette.

Frist for gjennomføring settes til 30 november 2022. Forvaltningsmyndigheten skal varsles når badestampen er fjernet. Når det ved etterkontroll konkluderes med at pålegget er fulgt opp anses saken som avsluttet.

Varsel om bruk av tvangsmulkt og mulig tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting, jfr. naturmangfoldloven § 73. Det gjøres også oppmerksom på at dersom vedtak om retting som ikke etterkommes av den ansvarlige, så kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen, jfr. naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den ansvarlige.

Verneområdestyre varsler herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom badestampen ikke blir fjernet innen den fristen som er fastsatt ovenfor. Størrelsen på tvangsmulkten blir satt til 1000,- pr dag fra og med 30 november 2022.

Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegg ikke følges.

Saksopplysninger

Kort sakshistorikk:

- Varsel om retting og avbøtende tiltak etter naturmangfoldloven § 69, ulovlig oppsatt badestamp i verneområde for Setesdal- Vesthei, Ryfylkeheiane ved fritidshytte i Grytdalen, gnr/ bnr 2/64, datert den 17.02.2022.
- Svar på varsel om retting og avbøtende tiltak, Reidun Rovde og Dag Frafjord, datert den 10.04.2022.

Bakgrunn for søknad om ettergodkjenning av oppsatt badestamp:

Søker har et forslag til utforing av badestampen slik at den glir mer inn i terrenget ved å senke stampen ned slik at kun 15-20 cm stikker opp i terrenget. Argumentet i forhold til endring av landskapet vil da være relativt mye mindre og burde ikke være et problem ifølge søker. Det nevnes videre i søknaden at det ikke er noe forurensing knyttet til stampen og brukes ikke kjemikaler.

Tiltakshavers begrunnelse for å ikke ha søkt om installasjon av badestamp i forbindelse med hytta er i hovedsak den overbevisning om at dette var et tiltak som ikke krevde tillatelse. Badestampen er ikke permanent og er ifølge tiltakshaver ikke til sjenanse for noen.

Tiltakshaver kan heller ikke skjønne at de burde sett på dette som et inngrep som «vesentlig kan endra eller innvirke på landskapets sin art og karakter». tiltakshaver nevner også om hytta som er bygget ved siden av deres hytte som ifølge dem han troner i terrenget.

Badestamp tilknyttet fritidshytte i Grytdalen i Sirdal kommune.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.4.2000.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent i 2015.
- Naturmangfoldloven.

Hjemmelsgrunnlag

Verneforskrift

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Det må ifølge kap. IV pkt.1.1 ikke gjøres inngrep som vesentlig kan endre eller innvirke på landskapets art og karakter, dette gjelder også for oppføringer av bygninger.

Naturmangfoldloven § 69

Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten etter loven eller pålegg etter første ledd.

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Forvaltningsmål

Tallet på bygninger i verneområde skal holdes på et nivå som ikke er i strid med verneverdier og verneformål.

Vurdering

Det er søknadspliktig å bygge en badestamp innenfor verneområde i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane. Søknadsplikten blir rammet av forbudet i verneforskriften kap. IV pkt. 1.1. «Oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger,» .

Dette er en generell vurdering av alle badestamper i SVR og ikke bare badestamper i Grytdalen. Forvalter legger vekt på at en aksept av slike tiltak vil kunne medføre uheldig presedens for liknende saker. Sammenlignet med andre private hytter i verneområde er allerede hytteeiere i Grytdalen i en særstilling mht egne retningslinjer som gjelder kun for hyttefeltet.

Forvalter viser til andre saker som verneområdestyret har pålagt retting av blant annet badestamp; Finndalen i Åseral (2020) og Storhedder i Bykle (2019). Gjeldene sak er noe ulik da badestampen i Grytdalen er i et hyttefelt like innenfor vernegrensen. Forvalter legger likevel den samme praksis til grunn da det er ønskelig å avgrense byggeaktiviteten i

hyttefeltet til det som er strengt nødvendig for at hyttene skal være funksjonelle og innenfor gjeldende retningslinjer for hyttefeltet.

Lignende sak ved Storhedder i Bykle på påklagd sendt til Miljødirektoratet for klagebehandling. Miljødirektoratet slår i sin klageavgjørelse fast at badestamper kommer innunder søknadsplikten i verneforskriften for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Når en tiltakshaver blir varsel om at det er gjort tiltak som er ulovlig, og ikke retter opp frivillig, er det standard forvaltningspraksis at det blir gitt pålegg om retting. En streng praksis for retting er viktig for å ivareta verneverdiene i området og er i tråd med prinsippet i naturmangfoldloven § 11.

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal komme frem av beslutningen.

Det er registrert trekkveier for villrein et par km øst for område ved Andersvatnet/Børsteinsvatnet. Grytdalen ligger innenfor nasjonalt villreinområde. Ifølge resultater fra GPS villreinprosjektet er det ingen av de merkede villreinene som har brukt området i hyttefeltet. Enkelte år med nedising av beiter ser vi klare trender på at villreinen trekker ned i daler og lengre ut i randsoner for å finne mat. Det er derfor viktig å ta hensyn til forvaltningsmål om at villreinen skal ta i bruk større deler av Fráfjordheiane og dermed trekke vestover mot Fráfjordheiane.

Grytdalen hyttefelt har vært etablert siden før vernet og det er åpnet for realitetsbehandling av byggesøknader. Grytdalen hyttefelt er det eneste i sitt slag der forvaltningsplanen åpner for realitetsbehandling og realisering av resterende utbygging av Grytdalen som dispensasjonssaker, jf. punkt 2.3.4. Det er per 2020 tre tomter som er fradelt, og hvor formålet er å bygge fritidsbolig på tomten. Utbyggingen av området og den høye aktiviteten her kan klart ha betydning for villreinens bruk av området til beite og trekk videre mot Fráfjord.

Det har blitt registrert flere sårbare rovfugler (lokalitet) med rødlistestatus i området rundt Grytdalen. Avstand fra hyttefelt til reirlokaltetene er lang. Det er ikke registrert andre arter, økosystemer eller naturtyper som kan ta skade av tiltaket isolert sett.

Kunnskapsgrunnlaget for behandling av søknaden er basert på kartløsninger med innsyn i sensitive data fra Artsdatabanken, Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Agder samt rapporter fra NINA og Norsk villreinsenter. Kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad byggetiltaket vil kunne påvirke verneverdiene må vurderes som godt (§ 8 i naturmangfoldloven), § 9 om føre var-prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

Naturmangfoldlovens § 10: (økosystemtilnærming og samla belastning)
Grytdalen hyttefelt ligger like innenfor grensen til Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Hyttefeltet ligger på nord og sørsiden av Fv. 4224 fra Sirdal til Lysebotn. Veien er åpen fra ca. 17 mai til 1 november og har mye trafikk, særlig av turister

som skal til Kjerag i sommersesongen. Stavanger Turistforening har også ubetjent turisthytte ved Børsteinen et par km vest for Grytdalen.

Søknaden omhandler ettergodkjenning av en badestamp som allerede er bygget. I dette området er det for det meste familiehytter og aktivitetsnivået er allerede høyt. Tiltaket utgjør minimal risiko for naturmangfoldet.

Naturmangfoldlovens § 11: (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)
Tiltakshaver skal dekke kostandene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Naturmangfoldlovens § 12: (miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder)
Trenger ikke vurdering etter denne bestemmelsen da tiltaket allerede er gjennomført.

Konklusjon

Verneområdestyret legger vekt på at en aksept av slike tiltak vil kunne medføre uheldig presedens for liknende saker. Verneområdestyret avslår søknad om ettergodkjenning av oppsatt badestamp.

Det er utført tiltak som er søknadspliktig og i strid med verneforskriften. Det er viktig for vernemyndighetene å skape respekt for regelverket i verneområder og synliggjøre at man ikke skal ha fordeler av å ta seg ulovlig til rette. Badetampen skal derfor rives og fjernes.